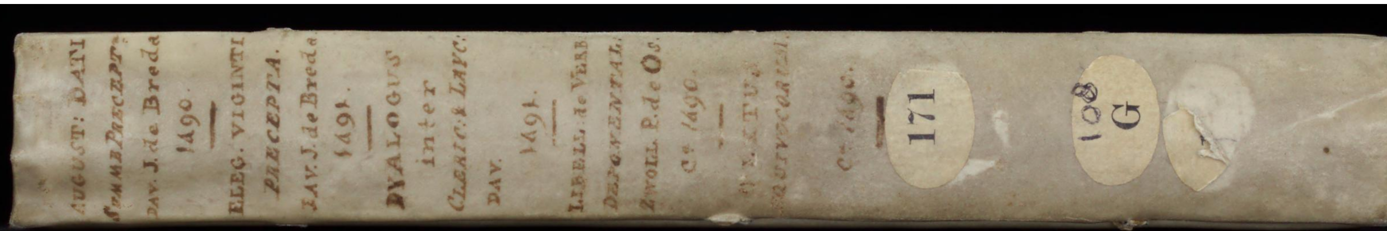
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [1]

Elegantiarū Viginta precepta

171. G 108
2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

❡ Elegantiarum viginta p̄cepta Incipiunt

a D cōficiendas elegāter epiſtolas pauca
ſcitu digniſſima ⁊ clariſſimoꝝ oratorum
p̄ceptis electa tibi memorię ſummope
ſunt ꝯmendāda . quę ſi frequēti vſu ſum
maqꝫ attentione practicādo animaduer
teris . non parū fructus in dicendo ⁊ ſcri
bendo conſeq̄ris Bene ſcribere epiſtolas ⁊ elegāter dicere tri
bus reb9 ꝯparātur Arte . imitatione ⁊ exercitatione id ē vſu
❡ Ars cōſiſtit in terminis grāmaticę ⁊ in p̄ceptis elegātia
rum atqꝫ rhetoricę . Ideo poſt rudes grāmaticę regulas hęc
legātur p̄cepta Imitatio vero ꝯſiſtit in aſſidua ⁊ attēta au
ditione atqꝫ lectione dictoꝝ eloquētium viroruꝫ . audiendo
nāqꝫ ⁊ legendo electas ſententias doctiſſimoꝝ eloquētia cō
paratur teſtante auguſtino dicente Ad ꝯparādam eloquētiā
magis prodeſt ſi quis eloquētes audiat ⁊ diligēter legat q̄ꝫ ſi
circa artis p̄cepta ſe occupet ❡ Exercitatio cōſiſtit in cōti//
nuo vſu ⁊ conſuetudine dicendi ⁊ ſcribendi In omni nanqꝫ
diſciplina infirma ē artis ⁊ regularuꝫ p̄ceptio ſine ſummo
illarum vſu ⁊ exercitio Nulla em̄ res tātum ad elegāter dicē
dum ꝑficit quātum crebra ſcriptio

p Rimū p̄ceptum ē de adiectiuo ⁊ ſubſtantiuo . cu9
ſunt quinqꝫ puncta ❡ Primū adiectiuū venuſte p̄
cedit ſuum ſubſtātiuum ❡ Exemplum

Optima virtus Diuinum ingenium
Tua dignitas Excellens prauitas

❡ Secūdū inter adiectiuū ⁊ ſubſtantiuū pulchre locatur ge
nitiuus ❡ Exemplum

Magna prauoꝝ hominū malicia regnat
Pręclara ſtudioſoꝝ ingenia laudātur
Varios multiformeſqꝫ planetarum effectus in iſtis inferio
ribus videmus

❡ Tercium inter adiectiuum ⁊ ſubſtantiuuꝫ elegāter ponit̄
relatiuū cum ſuo v̄bo per modū parentheſis

Eſt aūt parentheſis elegans interpoſitio ſententię qua re//
mota ſermo remanet integer ❡ Exemplum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Honeſta ē (quę a paucis colitur) philoſophia
Utilis eſt (quam plęriq; cupiunt) pecunia
Video paratas (quas horreo) guerras
¶ Quartum inter adiectiuū & ſubſtantiuū q̄s venuſte ponitur prępoſitio cū ſuo caſuali ¶ Exemplum
Maximā in re publica diligentiam habeto
Summū in rhetorica ſtudium facito.
Magnas pro bn̄ficijs ręceptis gratiarum actiones agito
¶ Quintū punctū inter adiectiuum & ſubſtantiuū qn̄q; nomen qn̄q; v̄bū qn̄q; alia pars collocatur ¶ De nomine
Summā q̄dem maria lęticiam in annūtiatione recępit
¶ De v̄bo Multa legiſti doctoꝝ volumina
¶ De aduerbio Quod in virū tādem peritiſſimū euaſiſti
¶ Et caueas ne adiectiuū nimium elongetur a ſuo ſubſtātiuo quia hoc vicio non careret
ſ Ecūdum pręceptum ē de ralatiuo & an̄cedente cꝰ ſunt duo pūcta
¶ Relatiuū cū ſuo v̄bo pulchre in principio ſermonis locatur & an̄cedenti ſuo prępomitur ¶ Exemplum
Quā iāpridem optaui poeticā ſtudeo facultatem
Quē maxima cū diligentia ſcripſi v̄giliū tibi cōmodo.
Quas habeo tecū amicicias multi laudāt
¶ Oratores ꝑ elegātia id vſurpant vt an̄cedens cū ſuo relātiuo ꝯcordet ſed cū ſuo v̄bo vel adiectiuo diſcordet.
¶ Exemplum Quas mihi dediſti lrās fuere ſuauiſſimę
Nō alij ſic Dediſti mihi lrās quę fuerūt ſuauiſſimę
Quas tecū pepi amicicias mihi fuere gratiſſimę. Virgiliꝰ
Urbem quā ſtatuo veſtra eſt Theren. Ut placerēt populo quas feciſſet fabulas ¶ Scriptura Sermonē quē vos audiſtis non ē meus
t Ercium pręceptum ē de ſuppoſito v̄bo & obliquo. cꝰ ſunt q̄tuor puncta ¶ Perfecta orō grammaticalis ex tribus cōſtat ꝑtibus. ſuppoſito. v̄bo. & obliquo. quę ꝑtes more oratoꝝ ſic ordinātur Obliqnꝰ in principio Suppoſitum in medio Uerbum in fine venuſte locetur ¶ Exēplū
Pulſantibꝫ & ꝑſeuerātibꝫ ianua aperitur
Carthaginem Scipio affricanus deleuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Pluribꝫ rebus ad regendam rempublicam politicꝰ indiget
¶ Secūdum Omnis obliquꝰ elegāter ſuo regenti pponit
¶ Iſtud ē magis vniuerſale Et per iſtud pceptum gtūs fre//
quētiſſime pꝛecedit ſuū regens Ita dtūs ⁊ ceteri obliq̄ vt ptz
in exēplis ſequētibꝫ ¶ De gtō
Judicis ē ſemper in cauſis verum ſequi.
Patroni eſt nōnunq̄ ſequi veriſimile
Regū populoꝝ ⁊ nationū ſenatꝰ portꝰ erat ⁊ refugium
Item noctis tpe venit amici cauſa ¶ De dtō
Dijs parentibꝫ ⁊ magiſtris nō redditꝛ equalens Meis ad te
ſcriptis latinis accurate reſpōdiſti ¶ De accō
Patrem ſeq̄tur ſua pꝛoles
Degeneres animos timoꝛ arguit ¶ De abltō
Ea ratione ad ſciārum ſtudium acceſſimus vt bonarum ar//
tium vtutem cōſequamur
¶ Terciū punctū Inter ſuppoſitum ⁊ vbum ſepe oēs obliq̄
vel plures mediāt peroꝛnate ¶ Exemplū
Ceſar magis facūdia in exhoꝛtando milites q̄ꝫ foꝛtitudine
monarchiā imperij adeptus ē Therencius
Hic praue cōſuetudinis cauſa hꝰ moꝛtem fert tā familiaritꝛ.
Ego homines magnis vtutibꝫ pꝛeditos ſummope diligo
¶ Quartum Inter ſuppoſitū ⁊ ſuū vbū elegātiſſime ponitꝛ
relatiuū cū ſuo vbo p modū parentheſis ¶ Exemplū
Sapia (que a pleriſqꝫ cōtemnitur) eſt ōni auro pꝛecioſioꝛ
Amicicia tua (quā multis officijs patefeciſti) facit vt omnia
inter nos debeant eē ꝯmunia
Cicero (qui in dicendi facultate tanq̄ꝫ ſolis iubar effulſit) ar
chipoete reddidit hereditatem miloni vitā donauit ⁊ ceſaris
animū ſibi cōciliauit ¶ Item Therentius
Uirtus tua vel vicinitas (quod ego in ꝓpinqua pte amici//
cie puto) facit vt te familiariter noſcam ¶ Itē Uirgilius
Aſt ego (q̄ diuum incedo regina iouiſqꝫ ⁊ ſoroꝛ ⁊ ꝯiunx) vna
cum gēte tot annos bella gero
q Uartū pꝛeceptum de mutāda oꝛōne vniꝰ mōi in aliū
¶ Orationem ex vbo finiti modi q̄ vel vt pꝛecedente
mutabis elegāter in oꝛōnem ex accō ⁊ infinitiuo hoc ē muta
bis appellatum elegātiſſime in dictum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

¶ Appellatũ eſt orõ ſuppoſiti ⁊ appoſiti ꝙ vel vt p̄cedente
¶ Exemplum.
Quod filij parentib⁹ obediant eſt laudabile
¶ Item dictum ē infinitiu⁹ cum accõ añ ſe vt filios obedire parentib⁹ ē laudabile ¶ Simplex grãmaticus dicit
Scio ꝙ iam de⁹ punit dãnatos. Audiui ꝙ tu ſcripſiſti lrãs
Accępi ꝙ dux debellabit regem
¶ Orator elegantius dicit
Scio deum iam punire dãnatos
Audiui te litteras ſcripſiſſe
Accępi ducē debellatũ ire regē vel debellaturũ eē regem
¶ Et debet hic ſeruari vt in hac mutatione non varietur tē⸗pus ſed pñs indicatiui vel optatiui mutetur in pñs infiniti⸗ui. p̄ęteritum in p̄ęteritum. futurũ in futurũ Item actiuũ in actiuum. ⁊ paſſiuum in paſſiuum ¶ De actiuo
Therentius Meũ natũ rumor eſt amare. loco hui⁹ Rumor eſt ꝙ meus natus amat Chremes venit clamitans indignũ facinus cõperiſſe ſe pãphilum pro vxore habere hanc. In q̄ oratione ſunt duo dicta Et valet iſtam Chremes venit cla⸗mitans ꝙ ipe cõperit indignum facinus ꝙ Pamphilus pro vxore haberet hãc Item exemplum de futuro Timeo petrũ lingua ſua praua famã meam labefactũ ire id ē ꝙ labefaciet.
¶ De paſſiuo
Therentius Qui poſtq̃ȝ audierat filio ſuo non datũ iri vxo⸗rem. loco hui⁹ ꝙ vxor non dabitur filio ſuo.
¶ Nota ꝙ eadem ſententia exprimitur tam in actiuo q̃ȝ in paſſiuo per futurum indicatiui ⁊ per futurũ participij
¶ Exemplum
Audiui ꝙ rex francię inuadet flandriam.
Audiui regem francię inuaſum ire flandriam
Audiui regem francię inuaſurum flãdriam
¶ Ita quoqȝ eadem ſententia exprimitur per pñs indicati⸗ui per pñs infinitiui ⁊ pñs participij Et ita ꝑ p̄ęteritũ licet hoc variatur in participio
Et ſicut poſitum ē exemplũ in actiuo ita in paſſiuo diligēs
q p̄ęceptor per varia practicabit exempla
Uintum p̄ęceptum ē de poſitione modi ꝓ modo

Futurum cõiunctiui pulchre qñq3 pro futuro indicatiui po
nitur ¶ Ita quoq3 preteritum cõiunctiui pro preterito in
dicatiui τ ita de preſenti

¶ Exemplum

De futuro Semper ego prouidero ne tuã offendero ami//
ciciam id ē prouidebo ne offendam

De preterito Dixerim pro dixi repitur.

De preſenti Velim pro volo ponitur.

Item negligentem cũ feceris ꝑ facies Item morem tibi geſſe
ro pro geram. Item ſi famã meam defenderis ego te amaue//
ro pro amabo

Therenti⁹ Ne lachryma crede inq̃ȝ mihi aut cõſolando aut
conſilio aut re mea iuuero pro iuuabo

Item ſi pergis abiero pro abibo

¶ Preſens infinitiui reperitur plerumq3 apud poetas τ ora
tores poni .pro p̄terito imꝑfecto indicatiui . quod magis no
bis mirãdum q̃ȝ imitãdum ſentio

Virgilius Nos pauidi trepidare metu crines τ flagrantes
excutere τ ſacros extinguere fontib⁹ ignes ꝑ nos trepidaba//
mus nos excutiebamus τ extinguebam⁹ ignes.

Therentius Inuidere oēs mihi et mordere clãculum.
Ego floccipendere ꝑ omnes inuidebant mihi τ mordebant
τ ego floccipendebam Saluſtius

Reges populiq3 finitimi bello tẽtare pauci exanimis auxi//
lio eē pro reges tentabant τ pauci erant

¶ Similes orationes tu q̃ȝ plurimas cõperies ſed nequaq̃ȝ
in vſum tuũ ducas Non em̃ ꝯgrue dr̄ quãdo ego ſcribere pe
trus ludere pro qñ ego ſcribebam petrus ludebat

ſ Extum preceptum eſt de ꝙ Magnoꝑe aduertendum
eſt vt a noſtris colloquijs hanc coniunctionem ꝙ abij
cimus

¶ Grãmaticus dicit inepte.

Moneo ꝙ tu ſcutum debitum mihi ſoluas.
Rogo ꝙ tu mecum prandeas
Volo ꝙ filius meus obediat magiſtro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

¶ Orator dicit elegāter
Moneo tu ſcutum mihi debitum ſoluas vel te ſoluere
Rogo tu mecum prandeas vel te mecum prandere
Uolo filius meus obediat magiſtro vel filium obedire ma-
giſtro ¶ Therentius
Sed pater adeſt caue te triſtem eē ſentiat
Si me metuis mores caue in te eē ſentiā iſtos. pro ne ſentiā
¶ Hic nota iſta quattuor v̄ba Caueo Uereor Timeo Me
tuo idem ſignificant cum ne ⁊ ſine ne ¶ Exemplum
Caue pater te triſtem eſſe ſentiat
Et caue ne pater te triſtē eē ſentiat idem ſunt
Ita quoqꝫ vereor pater mihi pecunias mittat
Et vereor ne pater mihi pecunias mittat.
ſ Extimū pręceptum de ablatiuis abſolute poſitis
¶ Nota ꝙ ablatiui poſiti abſolute in ſignificatiōe cō
ſequētię: tū orōnes plurimū dilucidāt. tū ⁊ cū venuſtate ſer
monis breuitatem afferūt Cum dū qn̄ qui ſi niſi quia donec
ꝗꝫuis nūqꝫ ⁊ pauca ſimilia creberrime poſt ſe reqrunt orōnē
ꝯiunctiuam ꝗꝫ alia orō cōiunctiua seqtur Interdū vero in-
dicatiua vel impatiua eiuſdem tēporis
¶ De preſenti
Uirgilius Dum fata ſināt viuite lęti
Therentius Dum in dubio eſt anim⁹ paulo momēto huc vl̄
illuc impellitur ¶ De pręterito
Si rhomano imperio carthago ter non rebellaſſet penit⁹ de
leta non fuiſſet
Si cęlum rueret nulla feſtuca manęret
¶ De futuro
Cum ego vixero dies fatatos moriar
Therentius Sin ſencero te quicꝗꝫ fallacię conari in piſtri-
num te dedam
¶ Omnis orō cōiunctiua vel indicatiua pręcedente aliqua
iſtarum dictionum cū dum quādo ſi quia ⁊c̄. pulchre muta
tur in duos ablatiuos abſolute poſitos quoꝝ vnus ſit noīa
lis alter participialis
¶ Hic ſeruādum eſt ꝙ adiectiua oratio mutetur in partici-
pia ſua p̄ntis temporis Et paſſiua oratio in participia pręte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

riti tẽporis qꝺ participium trahitur aꝺ oẽm ꝺifferẽtiam tẽ//
poris ſcꝺ m exigentiam ꝟbi aꝺiũcti. Et iõ talis ablatiuus ĩ
reſolutione mutabitur in illuꝺ tẽpus cuiꝰ ẽ ꝟbum aꝺiũctũ.

¶ Exemplum

Facerem hoc patre ſcribente iꝺ ẽ ſi pater ſcriberet
Feciſſem hoc patre ſcribente iꝺ eſt ſi pater ſcripſiſſet
Faciam hoc patre ſcribente iꝺ ẽ ſi pater ſcripſit vel ſcripſerit
¶ Participia eñ ſignificãt cum tp̃e limitabiliter. vt ſtuꝺẽs
proficio ſtuꝺens profeci ſtuꝺens proficiam. primũ ſtuꝺẽs ẽ
p̃ñtis tẽporis. ſecũꝺum pręteriti. tercium futuri

¶ Exemplum pręcepti

¶ Grãmaticus ꝺicit.

Qñ rhoma florebat ⁊ ſcipio affricanus regnabat tũc reſpu//
lica bñ gubernatur ⁊ carthago penitus ꝺelebatur
Poſtq̃ꝫ fluxiſſent pauci anni ⁊ pompeiꝰ cũ iulio ꝺiſſenſiſſet.
ſumma ciuilis ꝺiſcorꝺia regnare cępit Qñ vero bellum pa//
rabatur ⁊ pompeius vincebatur iulius cęſar monarchiam ĩ
perij rhomani ſolus aꝺeptus eſt Iſtę ſententię magis elegã//
ter exprimẽtur mutãꝺo ſuppoſitum ⁊ appoſitũ in ꝺuos ab//
latiuos ſic

¶ Orator elegãter

Rhoma florente atqꝫ ſcipione affricano ꝯſule reſpublica be
ne gubernabatur
Paucis fluẽtibꝫ annis põpeio ⁊ iulio ꝺiſſentientibꝫ ſumma
ciuilis ꝺiſcorꝺia regnare cępit Bello vero pacto ⁊ pompeio
ꝺeuicto Julius cęſar monarchiam imperij rhomani ſolꝰ aꝺ
eptus eſt.
a D q̃ꝺ gerũꝺia ſupina ⁊ participia ſunt inuẽta vt ꝺuo
l'tres aut plures actꝰ attribuãt̃ vni ſuppoſito ſine cõ
iunctione meꝺia.

¶ Grãmaticus inepte ꝺicit.

Marcus Cicero puerilibꝫ annis poeticę vacabat ⁊ poſtea
ſolutam orationem amabat ⁊ pręcepta ꝺicẽꝺi auiꝺiſſime ꝓ//
ſequebatur q̇ mira ingenij claritate pollebat ⁊ op̃a ſua mul//
tos ſaluabat ⁊ increꝺibili ſuauitate perorabat
¶ Hij ſex actus vni ꝺantur ſuppoſito q̇ hoc pacto venuſtiꝰ
orꝺinãtur. primũ in participio. ſecũꝺum in verbo. terciũ in

gerũdio ponatur Et interponẽdo nec non alios tres eodem modo ordinẽtur ¶ Orator pulchre dicit

Marcus Cicero puerilib' annis poeticę vacans volueuti-bus annis ſolutam orõnem amabat p̃cepta dicendi auidiſſime proſequẽdo Nec non mira claritate ingenij pollens opa ſua multos ſaluabat incredibili ſuauitate porando

Etauum p̃ceptum de gerũdijs

Gerũdia multo venuſti⁹ ſine regimine ponũtur ſub cõuenientia trium ſicut adiectiuum ꝛ ſubſtantiuũ.

¶ Elegantius dicitur

Ueni pariſius ſtudendi iuris cauſa

Audiendę poeticę gratia.

Uado ad ſcribendos libros Ad ſcribendas lrãs Ad ſcribẽda volumina ¶ Quam ſi diceretur

Ueni pariſius cauſa ſtudendi ius . grã audiendi poeticam:

Uado ad ſcribendũ libros . ad ſcribendũ lrãs ¶ Ita quoqꝫ ornatius dicitur . gerendoꝝ bellorum grã venit princeps q̃ꝫ gerendi bella grã venit ¶ Sic audiendarum fabulaꝝ locus non eſt eccleſia . pulchrius dr: q̃ꝫ audiendi fabulas loc⁹ non eſt eccleſia Probatur autoritate Ciceronis Tu fac cupidus mei videndi ſis . non dicit cupidus me videndi ¶ Probatur autoritate ſcripturę

Ad currendam viam ꝛ non ad currendum

Item ad dandam ſcientiam ſalutis. ꝛ non ad dãdum

¶ Hoc in loco perutile eſt ꝯmemorare differẽtiam gerũdiorum in di do dum Et ꝙ gerũdia nullum caſum regant añ ſe. ꝙ habent oẽs caſus pręter vocatiuũ in ſingulari ꝛ plurali . et iõ poſſunt cõſtrui cum caſib⁹ a pte poſt ſine regimine ſub cõuenientia trium ſicut adiectiuum ꝛ ſubſtantiuum

¶ Poſita ſunt exempla de gerũdijs in di In q̇bus clare vides cõſtructionem eoꝝ cũ nomine ſubſtantiuo pręcedẽte ſcꝫ cauſa. grã. locus. cupidus ꝛc. ꝛ cum caſib' ſequẽtib' tanq̃ꝫ adiectiua cũ ſubſtantiuis

¶ De gerũdijs in dum

Uado ad audiendam miſſam Ad audiendos ſermones Ad audienda mandata Elegãtius dictum ẽ q̃ꝫ vado ad audiendum miſſam Ad audiendum ſermones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Jta quoq; famul⁹ noſter iuit ad emẽdos piſces ad venden-
das veſtes . ad videnda ſpectacula

¶ De gerũdijs in do

. Pro ꝯficiendo ſermone pro cõficienda ep̃la tota nocte labo
raui pro ꝯponẽdis lr̃is totam noctem inſomnẽ duxi Venu-
ſtius dictũ ẽ q̃ȝ pro cõficiendo ſermonẽ . pro ꝯficiendo ep̃laȝ
ꝛc. Jta etiam Ex cõtinuãdo in poetica labore bonũ delecta
bile Ex cõtinuãdo diligenter mercatoria bonũ vtile Et ex cõ
tinuãdo omniũ ꝟtutum officio bonum honeſtum ꝯparatur

¶ Gerundium in dum ꝑpoſita illa ꝑpõne inter elegẽter po-
nitur loco pręteriti impꝫfecti ꝯiũctiui ꝑpoſito iſto aduerbio
dum ¶ Exemplum

Jnter cęnãdum multas audiui facetias id ẽ dum cęnarem
Jnter ambulandũ occurrit mihi epũs id ẽ dum ambularẽ
Gerũdia in do plerũq; cum ꝑpoſitione ꝑcedente Et ſepe ſine
ea abſolute ponũtur ¶ Exemplũ prioris

Qui reipublicę gubernationem ſuſcipiũt facilitatem in au-
diendo humanitatem in agendo promptitudinem in ſatiſfa
ciendo ſeruare debent ¶ Exemplum poſterioris.

Non aũt reipublicę legiſperiti deficere debent dicendo ꝯſu-
lendo ꝑſuadendo iuuãdo qm̃ conſultando quid expediat in
q̇ritur Jtem ꝑtes audiendo teſtes examinando iuſticia ãmi-
niſtratur

Gerũdia in dum ſępiſſime cum ẽ ꝯſtructa actus neceſſitateȝ
importãt ¶ Exemplum

Therentius Jta res erat . faciundum fuit
Jtem ſummũ in rhetorica ſtudium habendum ẽ
Jn dei ſeruitio perſeuerãdum ẽ. id eſt neceſſe fuit ita fieri . ne
ceſſe eſt habere ꝛ perſeuerare
Jtem cũ ea quidem ratione nati ſumus vt aliq̃d dignum vi
ro a nobis tractandũ ſit
Non ẽ igitur nobis negligendum ſed diligenter nobis ꝓcu-
randũ vt officioſum ſemꝑ aliq̃d ſit agendum Nec cõtra na-
turam eſt pugnãdum verum in recto propoſito ſemꝑ perma
nẽdum eſt

n Onum pręceptum eſt de ſupinis

Priora ſupina ꝯſtructionem petũt cum ꝟbis ſigni-

ficantibꝫ motum ad locum ¶ Hic nota ꝙ ꝟba ſignifican
tia motū ad locū q̄ſi indifferenter cōſtruūtur cū priori ſupi/
no cum gerundijs in dum ⁊ participio futuri tēporis in rus
Nihil refert ſi dicas Uado venatum lepores Uado ad ve/
nādum lepores Uado venaturus lepores ¶ Item famulꝰ
ibit venditum oleum Ibit ad vendendū oleum . ad venden
da vina ⁊ ibit venditurus oleum
¶ Poſteriora ſupina ꝯſtructionē petūt cū ꝗbuſdam adiecti
uis paſſionem qꝫ potius q̄ꝫ actionem ſignificant
¶ Exempla ſunt Hoc ē facile factu id ē vt fiat Illud ē diffi/
cile intellectu id ē vt intelligat̄. Hec fabula digna eſt auditu
id ē vt audiatur ¶ Hic accipe cōtra barbaros grāmaticos
dicentes ꝙ poſteriora ſupina ꝯſtruūtur cū ꝟbis ſignificāti/
bus motum de loco . vt venio luſu . venio pranſu ⁊c. ¶ Ar
guitur contra eos per ꝟgilium dicentē Nec facilis viſu nec
dictu affabilis vlli ¶ Per therentium Sum extra noxam
ſed non eſt facile excuſatu
¶ Per tullium Difficile dictu ē quātopꝑe cōciliet animos co
mitas affabilitaſqꝫ ſermonis
D Ecimū pręceptum de aduerbijs ¶ Aduerbium ſępe
numero īmediate an̄ ꝟbum locetur niſi ſit cōpatm̄ vl̄
ſuperlatiuū qđ venuſte in fine ponitur .
¶ Exempla ſuut
Fortiter patris equus currebat Studiſe ioānes laborabat
Sed mei patris equꝰ currebat fortiſſime Ioānes in practi
ca laborabat fortiſſime Item q̄ mihi diligenter mandaſti fa
cere curaui ſtudioſiſſime ¶ Aduerbium q̄ꝫ cū poſitiuo ⁊ ſu
perlatiuo . nūq̄ꝫ vero cū cōpatiuo venuſte ponitur
¶ Exēpla ſunt ¶ Quod multi homines ⁊ q̄ꝫ plurimi idocti
grauiter errāt in via moꝝ . Et nō q̄ꝫ plures homines ſed bñ
cōplures homines errāt Item q̄ꝫ cito ⁊ q̄ꝫ certiſſime rogo fa
cias ⁊ non q̄ꝫ citius ¶ Aduerbia poſitiua cōpatiua ⁊ ſuper
latiua elocutiones nrās plurimū exornāt ¶ Exēpla ſunt
¶ Caute etiam prudenter ꝯmode liberaliter atqꝫ magnifi/
ce in magiſtratu te ſemꝑ habuiſti ¶ Nec etiam accuratiꝰ
neqꝫ virilius vel ꝯmodius fieri potuiſſet q̄ꝫ actum ē ¶ Qđ
peritiſſime atqꝫ magnificentiſſime rēpublicā gubernaſti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

v Ndecimū pręceptum de participijs
Participium ponitur elegāter loco relatiui ⁊ sui ꝟbi pn̄tis p̄teriti ⁊ futuri tp̄is in rcō ⁊ obliquo

❡ Exemplum de recto

Ut loco hui⁹ Pleriq₃ de re publica bn̄ meruerūt q̄ ſtipendium non accipiūt nec accipient vel accęperunt

Elegantius dicit Pleriq₃ de re publica bn̄ meruerūt nulluꝫ ſtipendium accipientes vel accępturi

❡ Exemplū de obliquo

Quam plurimos noſco ſcholaſticos q̄ nihil ꝓficiūt nec proficient . ſed tēpus ⁊ expenſas ꝑdunt Elegāti⁹ dicit

Quā plurimos noſco ſcholaſticos nihil proficiētes nec profecturos verum ⁊ tēpus ⁊ impenſas perdentes

❡ Cauſa hui⁹ pręcepti ē q꞉ ꝑticipium includit in ſe hoc relatiuū qui ⁊ ſuum ꝟbum Igitur loco illoꝝ duoꝝ poteſt añ illō ꝟbum collocari ❡ Exemplum vt

Amans id ē qui amat Amatur⁹ id eſt q̄ amabit Amatus id ē qui amatus ē vel q̄ amabatur Amādus id ē qui amabit̄ . Ex quo ſeq̄tur ꝙ eadem ſententia exprimit̄ per ꝑticipiū pn̄tis tēporis ⁊ verbū pn̄tis tēporis Item ꝑ participiū futuri tēporis in rus . ⁊ per ꝟbum futuri tp̄is actiuū ꝉ neutrale Ita etiā per participium futuri tēporis in dus ⁊ per futuꝝ paſſiui ꝟbi Iſta ꝑ diuerſa exēpla pręceptoribꝫ ꝓ pueris ſit̄ practicāda.

❡ Item ſcipio affricanus qui rhomanus cōſul creabatur ꝓfugauit hanibalem q̄ italiā deuaſtauit liberauit rhomā q̄ a barbaris opprimebatur In hac orōne tria ſunt relatiua cum ſuis ꝟbis loco quoꝝ elegātius participia ponūtur

Hoc pacto ſcipio affricanus rhoman⁹ ꝯſul creatus hanibalem italiam deuaſtātem ꝓfugauit . atq₃ rhomā barbaris oppreſſam liberauit.

d Uodecimū pręceptum eſt de p̄poſitionibꝫ
Si caſuale p̄pōnis ſit ꝯplexum ex adiectiuo ⁊ ſubſtātiuo tū ipa p̄pō venuſte ponitur in medio ❡ Exēpla ſunt

Maximas ad res iuſticia conducit
Ornatiſſimo in loco ſpoliati ſumus
Iuſtis de cauſis malefici puniūtur
Ita quam obrem . qua de cauſa . qua ex re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

¶ Prepoſitio nõnunq̃ ſuo caſuali poſtponit ¶ Exẽplũ
¶ Illud eſt negociũ quo de multis in locis iudicatũ eſt
Hic eſt quo cum ſocietas eſt mihi gratiſſima.
Ita quoq; ⁊ qui cum, ꝑ quo cũ Etiam me cũ te cu; ſecum no
bis cum vobis cum que etiam pñt eẽ aduerbia ¶ Item
Eatenꝰ quatenꝰ hactenꝰ que etiã pñt eẽ ocões Et licet Tul
lius ſepenumero vtatur de. ⁊ cum poſt ſua caſualia. nõ tñ in
alijs prepoſitionibꝰ illud imitãdum ẽ
¶ Prepoſitio cũ ſuo caſuali inter adiectiuũ ⁊ ſubſtantiuum
venuſte locatur ¶ Exemplum
Ut ſumma in mercantijs exercendis induſtria reqritur. vi/
de ſupra in fine primi precepti
¶ Inter prepoſitionem ⁊ ſuum caſuale ornate gtũs ſi fuerit
collocatur ¶ Exemplum.
Propter meritoꝝ amplitudinem ego te colui Ad regis pala
cium per viarum multa diſcrimina me trãſtuli
¶ De principis noſtri potentia multi multa loquũtur
t Erciumdecimũ preceptum de interiectionibꝰ
Cum noſtris ſermonibꝰ aliquã leticiã vehementer aut
triſticiam aut ãmirationem. vel indignationem aut ſpẽ. vel
timorem ſignificare volumꝰ idipm per cõiunctionẽ aptiſſi/
me faciemus
¶ Per interiectiones mentis noſtre ſignificamus affectꝰ q̃/
bus therentiane comedie alioꝝq; amicorum libri pleni ſunt
que ſi geſtu voce atq; vultu recte fiant magnã vim afferunt.
¶ Exemplum.
¶ Tullius Proch dij imortales vbinam gentiũ imus quã
rempublicam habemꝰ. in qua vrbe viuimus ¶ Therẽtius
Proch deum atq; hominũ fidem qd eſt ſi hec non cõtumelia
eſt ¶ Uach q̃s infelici celoꝝ cõſtellatione nati ſumus ſi tã
grauibꝰ moleſtijs tãq; dura morte ſemp cruciari debeamus
¶ Item Therentiꝰ Ducit ſecum vnã virginẽ pape facie ho
neſtam
¶ Cũ vehementem aliquẽ mentis cõceptum explicare cupi
mus aut rẽ magis claram ⁊ aptam demonſtrare volumꝰ per
verba multiplicata id efficere poterimus ad quã rem ſenten
tiarum ſinonyma plurimũ valent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

❡ Exemplum

Ubi mentis cõceptus nõ dico mentis affectus ꝟbis ſimpli
cibus explicatur Om̄ lrãrum ꝟtutes tales eẽ cõſtãt vt totus
mũdus ex ipis gubernet te hortor atz rogo vt ad eas tibi cõ
parandas cures vt virũ ex ipis te pręſtãtiſſimũ reddas

❡ Hec ſnĩa ſic ex ꝟbis cũ vehementia multiplicari pt

❡ Om̄ lrãrum ꝟtutes tales eẽ cõſtant vt in omniũ potentiſſi
moꝝ fama ſemꝑ extiterũt vt ex ipis vniuerſus terrarum orb
gubernetur exornetur ꝛ adiuuetur ꝛ cõſeruetur. nõ ſolum te
plurimũ hortor atqz moneo. verũetiã pro ſumma noſtrę fa//
miliaritatis ꝯiunctione maximope te rogo oro ꝛ obſecro vt
ꝓ ipis lrãrum ornamentis cumulatiſſime tibi comparãdis
tãto ope cures. labores. inſudes. inuigiles. atqz incũbes. vt
virũ ex ipis te reddas preſtãtiſſimũ ❡ Aliud exemplũ.

Poſt deum noſtrũ omnipotentẽ et parẽtes q̃ me genuerunt
neminẽ habeo quẽ magis te diligam magis excolã. magis ob
ſeruem. neqz maiori q̃ꝫ te beniuolentia cõplectar.

q Uartũdecimũ eſt de anexis

Cum ꝑ nomina aut ꝟba multiplicata nrãm orõnẽ lo
cupletare volum⁹ id ſumme obſeruãdum ẽ. q orõ ſꝑ creſcat
ꝛ augeatur vt qđ ſeqtur maiorẽ vim ꝛ efficatiorez habeat q̃ꝫ
qđ ꝑcedat ❡ Exemplũ Therentius in andria

Adeo ne me ignauũ adeo ingratũ aut inhumanum putes vt
neqz me cõſuetudo. neqz amor. neqz pudor cõmoueat The
rentius in eunucho Pergis ne ſceleſta mecũ ꝑplexe loqui
Quid ais venefica: quid ais ſacrilega

❡ Aliud exemplũ

.Cum iuſticiã eam ipam aptiſſime ꝯſtare videam⁹ ex q̃ opi//
da ciuitates prouincie nationes regna atqz imperia guber//
nãtur cõſeruãtur ꝛ amplificãtur. Oẽm igitur cogitationẽ di
ligentiam fortunas nrãs atqz nos ipos totos libenter expo//
nere debemus vt ea ipa iuris ęquitas diligenter excolatur

❡ Item hoc in loco pręcedentis pręcepti exempla applicari
poſſunt vbi per anexim dicũtur

❡ Rogo oro ꝛ obſecro Item gubernetur ꝛ exornetur adiuue
tur ꝛ conſeruetur Item quem magis te diligam excolem ob
ſeruem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

q Uintũdecimũ eſt de ꝯpatiuis ⁊ ſuplatiuis

Inter cõpatiuum ⁊ ſuplatiuũ hoc inteſt. qñ ꝯpatiuũ cũ gtõ plurali iũgimus vtiqʒ ſolum inter duo locum habere ſuplatiuũ vero inter plura ❡ Exemplum

Manuũ meaꝝ fortior ẽ dextra in cõpatiuo ⁊ non fortiſſima in ſuplatiuo Ita quoqʒ oculoꝝ meoꝝ acutior eſt dexter ⁊ nõ acutiſſimus ❡ Ita ecõtrario digitoꝝ meoꝝ medi⁹ eſt longiſſimus in ſuplatiuo ⁊ non ꝯpatiuo ❡ Ex q̃ infert laurẽtius hanc ſacrę ſcripturę orõnem ineptam fides ſpes charitas maior hoꝝ charitas quod dicendũ fuiſſet maxima harũ vel maximũ hoꝝ Item inepta eſt qui maior ẽ veſtrũ. ſit vr̃m minim⁹. cum dici debeat q̃ maximus eſt veſtrum ⁊c̃.

❡ Multa cõpatiua recte locata nr̃as epiſtolas efficiũt ſplẽdidiores ❡ Exemplum

Ut ex omnib⁹ hominib⁹ q̃ magnã tibi beneuolentię ꝯiũctionem ꝓfitentur vnũ tibi potiſſimũ adoptaſti q̃ dignitatẽ tuaʒ magnope tueretur. cui⁹ ſtudium ꝓ laude tua illuſtrãda tãtũ extitiſſe cõſtat. vt neqʒ maiorem operã nec ſtudioſiorem curam. neqʒ promptiorem diligentiã neqʒ ardentiorem beneuolentiam quiſqʒ tibi preſtare potuiſſet. Suplatiua propt magnã rerum reſonãtiam orõnes noſtras reddũt ſplẽdidiſſimas ſtilũqʒ noſtrum magis amplũ longũ ⁊ optimũ

❡ Exemplum. vt Ego Caius lęlius Scipione meo tã familiariſſime ſemp fretus ſuʒ tã ſummope eũ dilexi vt ſumma cũ ipõ ſim familiaritate cõiunctus Nec iniuria quũ ipõ ſũmum ſemp mihi amorem preſtiterit ⁊ vigilãtiſſimã pro reb⁹ meis diligentiam declarauerit ⁊ ampliſſimã mihi libertatis magnificẽtiam patefecerit vt nullũ ſummũ hominis amãtiſſimi ⁊ liberaliſſimi officium p̃termiſerit. neqʒ vllum maximũ pro ſalute mea periculum ſubterfugere voluerit

❡ Compatiuo ⁊ ſuperlatiuo non incõmode longe ⁊ multo pręponũtur ❡ Exemplum

Juſticia aliȷs ꝟtutib⁹ multo pręclarior extitit Marcus Cicero pręcęteris longe eloquẽtiſſimus euaſit.

❡ Multum parũ modicum paulum paululũ tm̃ quãtũ bene cũ poſitiuo ſed nũq̃ȝ cũ ꝯpatiuo ꝯſtructionem petũt

Sed multo pauco modico paulo tãto quãto cũ cõpatiuo et

non poſitiuo locentur

¶ Exemplum

Demoſthenes grecorum orator facūdiſſimus modico fuit Tullio eloquētior ⁊ non modicū Quāto ſuperiores ſumus tā to nos geramus ſubmiſſius. non aūt tm̄ ⁊ quātum.
Item hui⁹ anni frumenta paulo chariora fuere q̄ꝫ preceden//tis. ⁊ non paulum

¶ Quiſqꝫ cū ſuplatiuo venuſte ponitur nō cū poſitiuo ⁊ cō paratiuo ¶ Exemplū

Ut optimus quiſqꝫ ſapientiſſim⁹ quiſqꝫ. hoc ē vnus quiſꝫ qui ē bonus. ⁊ vnuſq̄ſqꝫ qui ē ſapiens Et non debet dici bonus quiſqꝫ. ſapiens quiſqꝫ.

¶ Item non debet dici oēs optimi ⁊ cūcti ſapientiſſimi.

¶ Reprobat hic laurenti⁹ lactātium dicentē.

Nam ⁊ ſi ita eēt placidiora queqꝫ animalia Cū placidiora ō nia animalia fuiſſet.

¶ Ut ⁊ ita duo reqrunt ſuplatiua aut nominalia aut aduerbialia. aut alterum nominale. alterū aduerbiale.

¶ Exemplum

Tullius Ut quiſqꝫ optime grece ſciret ita eſſe nequiſſimuꝫ.
Item Ut quiſqꝫ animi magnitudine maxime excellit. Ita maxime vult omniū princeps eſſe Quintilanus. quod vt lō ge optimū ita difficilimū.

¶ Reprobatur hic donatus dicens. vt quiſqꝫ miſer ē ita ſenior videtur Ibi nullum ſuplatiuū poſuit ſed cōfuſionem ex poſitiuo ⁊ cōparatiuo fecit q̄ oratio ita emendatur vt q̄ſꝫ maxime miſer eſt. ita maxime ſenex videtur. vl' vt quiſqꝫ miſerrimus eſt ita amiciſſimus Per cū poſitiuo Et q̄ꝫ valde ſuperlatiuo iungi debet idemqꝫ pōderis in cōpoſitione habēt Sed q̄ꝫ pro quātum cū poſitiuo ſolo locetur

¶ Exemplum.

Ut perpulchre perdocte perdiligēter Et non dicatur ꝑ pul//cherrime perdoctiſſime.

¶ Item q̄ꝫ pulcherrime q̄ꝫ doctiſſime q̄ꝫ diligētiſſime

Dicit laurentius

Si aliter penes autores reperitur ſibi abeē non debet. quia non negat aliqn̄ aliter factum eē q̄ꝫ dicat ſꝫ quod dicit id fre//quētiſſime factitatum eē quidem apud doctiſſimos

d Ecimūſextum preceptum de poſitiuis

Si poſitiua exaugere velimus addamus eis per ex⸗ per q̃ȝ vel in primis ¶ Exemplum

Charus mihi ſis ꝛ periocūd⁹ vt aſſoles Princeps noſter p⸗ docilis eſt ꝛ pereffabilis Uiri per quā ſplēdidi in primis honore digni noſcūtur

¶ Negatio additur poſitiuo quā venuſte cōtrariam ſignificationem poſitiui tenēs

¶ Exemplū

Haud illepido ſermone ſuū votū cōſequut⁹ ē id ē lepido ſermone Non mediocrem laudē apud ſenatores tullius orādo nactus ē id eſt magnam laudem.

d Ecimūſeptimū eſt de ꝓprijs epithetis

Laudem titulos cuilibet hominū ꝑ qualitate ſui ſtatus ꝛ meriti officij atqȝ dignitatis aſſignare per ꝓpria epitheta conandū eſt que res ſi rite fiat ſummū noſtro ſermone ſplēdore affert

¶ Ad iſtud preceptum bū obſeruādum nedū in hominibus verum ꝛ in alijs reb⁹ omnib⁹ oportebit diligēter inſpicere et accurate cōſiderare que ſit natura rerum que vis que dignitas q̃ ve preſtantia ꝛ excellentia quib⁹ notatis ꝛ cognitis tūc idoneas proprias ꝛ cōuenientes adiectiuationes in poſitiuo compatiuo vel ſuperlatiuo addemus illarum rerū ſubſtātiuis

¶ Exemplum in ſpiritualib⁹ Scribendum ē ſic

Summo pontifici Sanctiſſimo ac beatiſſimo patri

Cardinalib⁹ Reuerendiſſimo in chriſto patri

Epiſcopis ꝛ Abbatibus in poſitiuo Ut reuerendo ꝛ venerando ꝛc̄.

Doctorib⁹ theologie Celeberrimo viro doctori meritiſſimo Iuriſtis doctorib⁹ Spectatiſſimo pontifici iuris inꝰpreti

Inferiorib⁹ clericis Prudenti vel prudentiſſimo Diſcreto vel diſcretiſſimo

Ita prouido vel prouidiſſimo Sapienti Perdocto Erudito vel eruditiſſimo ¶ Exēplū in ſecularib⁹ Scribēdū ē ſic

Imꝑatori victorioſiſſimo ꝛ glorioſiſſimo romanoꝝ imꝑato

ri diuo ⁊ ſemper auguſto
Regi francię Chriſtianiſſimo pncipi. N. dei grā frācoꝝ regi
Aliꝫs regibus Secretiſſimo inclitiſſimo illuſtriſſimo vic
torioſiſſimo glorioſiſſimo.
Ducibꝫ Preclariſſimo ⁊ illuſtriſſimo principi ❡ Exēplū
Comiti magno Illuſtri generoſo.
Baroni Generoſo Magnifico Prępotenti
Militi Splendido generoſoqꝫ viro. Uel Strēnuiſſimo ⁊
ꝑpotenti viro ſi bellicoſus ſit ❡ Exemplum
Mercatori Spectabili. ſpectato. fidiſſimo. magnifico. or
natiſſimo. officioſiſſimo integerrimo
Conſulibꝫ ⁊ Burgimagiſtris Grauiſſimo. inſigniſſimo. p̄
ſtantiſſimo. peritiſſimo. clariſſimo. ſplendidiſſimo. proba//
tiſſimo ⁊c̄. ❡ Aequalibus:
Dilecto vl' dilectiſſimo chariſſimo fideliſſimo cordialiſſimo
facetiſſimo amantiſſimo
❡ De iſtis diuerſarum pſonarū titulis habetur in quodam
pūo tractatulo quē ex diuerſis collectum curaui
❡ Aliud exēplum in laudem ciceronis
❡ Qm̄ in Marco Tullio Cicerone ſummo ⁊ celeberrimo q̄
de oratore: tāta erat dicendi vis: tāta eloquētię facultas. tā
ta agendi rō: tātęqꝫ ꝯſtabāt orōnis eius diuitię: vt in ipo eēt
acutum ingeniū. graues ſnīę Interea memoria atqꝫ geſtꝰ oro
torius vt ōnia poſſit animo ꝑcipere memoria cuſtodire. rem
publicam adminiſtrare ⁊ alia cętera gubernare Ergo ipe cice
ro fuit diuina prudentia inſtructus excellenti ingenio prędi
tus Incredibili animi fortitudine munitꝰ Ingēti tēperātia
decoratus maxima integritate conditus ſingulari modeſtia
illuſtratus. gratiſſima humanitate prępolitus ⁊ vt ōnia cō
plectar cunctarū ꝟtutum generibꝫ nobilitatꝰ ❡ Non ſo//
lum hōibꝫ. verū omnibus rebꝫ ꝑ ſuis naturis atqꝫ ꝑſtantiꝫs
diligēter cognitis adiūgere debemꝰ ꝓprias ⁊ ꝯdignas adiec
tiuatiōes poſitiuas ꝯparatiuas ⁊ ſuplatiuas ❡ Sic dicimꝰ
❡ Cęlum ingenerabile incorruptibile ⁊ volubile
Elementa generabilia ⁊ corruptibilia
Ignem calidum Aerem humidum ⁊ perſpicuum
Aquam frigidam Terram ſiccam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Niuem albam Coruũ nigrũ Mare ſalſum

¶ Hęc pręcepta inter omnes doctiſſimos diuinus ille Maro acutiſſime ſeruauit qui adeo cõfecte adeoqꝫ copioſe proprijs epithetis ſua cõſperſit carmina vt vix verſiculus ſit q̃ non mellis inſtar illoꝝ dulcedine roret aut ſententiarum grauitate ſplendeſcat

¶ Ex bucolicis Virgilij.

Patula	fagus	Malũ	cõtagium
denſa	corilus	Sacri	fontes
Nuda	ſilex	opacum	frigus
Alta	cupreſſus	lenis	ſuſurrus
Lentum	viburnũ	Alta	rupes
Amara	ſalix	palumbes	raucę
ſtipula	tenuis	turtur	gemens
Dulce	aruum		
Dulces	nati	Ceruí	leues
Tener	agnus	piſces	nudi
Tener	fętus	poma	mitia
Pinguis	victima	caſtaneę	molles
Limoſus	iuncus	lac	preſſum

¶ Ex Eneide virgilij dicentis

Antrum	vaſtum	ſagittas	celeres
Ventos	Luctantes	timorem	męſtum
Tẽpeſtates	ſonoras	mare	veliuolum
Arcem	celſam	mortem	pallidam
Noctem	atram	Lincem	maculoſam
Ignobile	vulgus	apros	ſpumãtes

D Ecimũoctauum eſt exceptio a tercio pręcepto.

Oratio perfecta non ſolum in fine verbum ſemꝑ habebit verumetiam ſignũ aliquod vniuerſale. Aut cõparatiuũ aut ſuperlatiuũ nominalem vel aduerbialem

¶ Exemplum de ſigno affirmatiuo

Quę tu mihi mandaſti perfeci omnia Item mandato tuo obtemperant omnes

¶ Exemplum de ſigno negatiuo

Hanc niſi mors mihi adimet nemo Ego callidiorem homi-
nem vidi neminē.

¶ Exemplum de ꝯparatiuo

Ut pauco tp̄e petrus factus eſt multis laboribꝫ eloquētior.

¶ Exemplum de ſuꝑlatiuo

Longe alijs plato euaſit doctiſſimus
Item que nobis pręcepta ſunt faciamus diligentiſſime.

D Ecimūnonū pręceptum

In re lęta v̄bis triſtibꝫ Et in re triſti verbis lętis mini-
me vtemur

¶ Natura em̄ non patitur . vt cum graui aliquo merore pre-
mimur verboꝝ oblectationi vacare poſſit animꝰ Rem igitur
triſtem v̄ba triſtia ⁊ rem lętam lęta decent Hoc elegātiſſime
teſtatur oratius dicens Triſtia męſtum Uultum v̄ba decēt
Iratum plena minarū Ludentem laſciua ſeuerum ſeria dcā

V Iceſimū ē de clauſula finali materię noſtrę In fine no-
ſtre orationis aut epiſtolę optinēdum ē aliqđ quod au-
ditoribus rem gratam efficiat eorumqꝫ animos vehemen-
tius ad id quod petimus alliciat
Curādum ē vt epiſtola nrā aliquo egregio dicto cōcludatur
quo facto nequaq̄ꝫ vlterius producatur ne gratia illa quam
bn̄ ſcribendo nacti ſumꝰ perdatur

¶ Exemplum

¶ Quod ſi feceris polliceor me fore nō mō paratū verū per-
cupiduꝫ placere obtemperare moremqꝫ gerere tibi ſi qn̄ erit
quod potero tuis votis cōplacere
Quod ſi mearum precuꝫ gratia effeceris nunq̄ꝫ me inuenies
facti fauoriſqꝫ immemorem
Quod ſi feceris cogita nullam rem tam arduā quā pro te nō
putabo leuiſſimam mō in aliquo intelligo officium meū ti-
bi profuturum Si quid erit in quo poſſim . meo officio tibi
placere cognoſces me tibi rebꝫ tuis amicū eſſe vt beneuolen
tia nemini tuoꝝ cedam
¶ Hec ⁊ multa ſimilia ex epiſtolis familiaribꝫ Tullij colligi
poſſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

¶ Elegantiarum viginti pręcepta finiũt Impreſſa Da-
uentrię p Jacobũ de breda Anno dñ. M. CCCC. xci.
Viceſima prima Februarij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 108 [2]